

dyskusja panelowa, w której udział wzięli: ks. dr Tomasz Jakubiak (Papieski Wydział Teologiczny w Warszawie), prof. Małgorzata Jaśkowska (UKSW), dyr. Monika Krasińska (Biuro GİODO) oraz prof. Irena Lipowicz (UKSW). Drugą częścią była *dyskusja otwarta* w której głos swój zabrali w kolejności: ks. prof. Artur Mezglewski (UO), prof. Małgorzata Jaśkowska (UKSW), ks. prof. Mieczysław Różański (UWM), ks. dr Tomasz Jakubiak (Papieski Wydział Teologiczny w Warszawie) oraz ks. prof. Leszek Adamowicz (przedstawiciel KEP, KUL).

Podsumowania obrad dokonał prof. Zbigniew Cieślak (UKSW). W swoim wystąpieniu zatytułowanym *O potrzebie zmian polskiej regulacji prawnej ochrony danych osobowych* zwrócił uwagę na bogactwo art. 25 ust. 3 Konstytucji z 1997 r. Ponadto odniósł się do unormowań związanych z ochroną danych osobowych w Kościele w Niemczech i we Włoszech. Na zakończenie Konferencji dr Edyta Bielak–Jomaa (GİODO) podziękowała prelegentom za ich twórcze wystąpienia, a wszystkim za liczny udział.

Ks. mgr lic. Michał Czelny
Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Ogólnopolskie sympozjum pt. *Wolność religijna i wolność sumienia w Polsce*, Kraków, 3 marca 2016 r.

W dniu 3 marca 2016 r. w Krakowie odbyło się ogólnopolskie sympozjum naukowe pt. *Wolność religijna i wolność sumienia w Polsce*. Sympozjum zostało zorganizowane przez doktorantów Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II.

Program sympozjum składał się z dwóch sesji: profesorskiej i studenckiej. Otwarcia dokonał bp dr hab. Grzegorz Ryś, a następnie wprowadzenia dokonał ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut – Dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego UPJPII, który podkreślił aktualność omawianej problematyki w związku ze skomplikowaną sytuacją w Europie, która dotyczy nie tylko pojedynczej osoby, a także rodziny i całego społeczeństwa.

Pierwszej sesji przewodniczył ks. dr Andrzej Sosnowski CR – prodziekan Wydziału Prawa Kanonicznego UPJPII. Pierwszy referat pt. *Czy*

istnieje prawo do zawarcia jednego instytucyjnie spójnego małżeństwa, wygłosił ks. dr Andrzej Wójcik (UPJPII). Prelegent stwierdził, iż artykułu 10 Konkordatu nie należy odczytywać zgodnie z wykładnią językową, lecz systemową. Ukazał, że małżeństwo bez nierozzerwalności byłoby tylko kontraktem. Wskazał, że nierozzerwalny węzeł małżeński świadczy o tym, iż źródłem generującym prawo nie są wyłącznie władza ustawodawcza, sądownicza, wykonawcza czy zwyczaj, ale nierozzerwalność małżeństwa wyraża prawdę, że każda osoba ludzka w swojej męskości lub kobiecości posiada uprzednią wobec jakiegokolwiek systemu prawa władzę generowania prawa.

Ks. dr Bartłomiej Pieron (UPJPII) przedstawił referat pt. *Prawo do rezygnacji z przynależności do kościołów i innych związków wyznaniowych – czy w Polsce jest przestrzegane?* Autor referatu wskazał, że określenie sposobu przynależności jak również utraty członkostwa lub możliwości dobrowolnego wystąpienia z kościołów i innych związków wyznaniowych, zgodnie z zasadą autonomii i niezależności należy do kompetencji grup religijnych. Występują nieliczne przypadki braku takich przepisów, które wynikają z zaniedbań związków wyznaniowych, braku upominawczej ingerencji organu rejestrującego lub zamknięcia działalności bez wykreślenia z rejestru. Kościoły i związki wyznaniowe w prawie wewnętrznym powinny wskazać formę czy procedurę wystąpienia. Prelegent zwrócił uwagę na, że dotychczasowa praktyka GIODO oraz złe ukształtowanie linii orzeczniczej sądów administracyjnych naruszała autonomię kościołów i innych związków wyznaniowych w zakresie określania sposobu przynależności do grup religijnych.

Kolejny referat pt. *Prawo rodziców do wychowania religijnego dzieci zgodnie ze swoimi przekonaniem (art. 53 ust. 4 Konstytucji RP)* wygłosiła dr Marta Osuchowska (UKSW). Autorka zaznaczyła, iż przepisy dotyczące prawa do wolności sumienia i wyznania dziecka nie znajdują się jedynie w Konstytucji RP, ale również w prawie międzynarodowym. W swoim wystąpieniu wskazała, że prawo rodziców do wychowania dziecka zgodnie ze swoimi przekonaniem jest przejawem poszanowania przez państwo autonomii rodziny. Nikt nie posiada uprawnień narzucania wychowania moralnego, religijnego i nauczania, które byłoby sprzeczne z poglądami rodziców. Dziecko nie powinno być jedynie biernym odbiorcą poglądów swoich rodziców, ale powinno być uznawane za współuczestnika życia rodzinnego.

Ostatni referat w pierwszej części pt. *Przestępstwo obrazy uczuć religijnych (art. 196 kk) w najnowszym orzecznictwie sądów polskich* wygłosił ks. mgr lic. Michał Czelny (KUL). W swoim wystąpieniu przytoczył wyroki sądów, w których przedstawił, iż jest różna linia orzecznicza sądów wobec przestępstwa obrazy uczuć religijnych. Podkreślił on znaczenie uchwały Sądu Najwyższego w sprawie Nergala, w której istotnym jest stwierdzenie, że przestępstwo obrazy uczuć religijnych może być popełnione zarówno z zamiarem bezpośrednim, jak i zamiarem ewentualnym. Po wystąpieniach nastąpiła owocna dyskusja.

Sesji drugiej przewodniczyła mgr Karolina Mazur (UPJPII). Jako pierwsza głos zabrała mgr Żaneta Koppa (UMK), która wygłosiła referat pt. *Wolność świętowania niedzieli*. Następnie ks. mgr Tomasz Stec (UPJPII) przedstawił referat pt. *Wolność sumienia a możliwość korzystania z klauzuli sumienia (art. 53 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej)*. Kolejny referat zatytułowany *Czy prawo kanoniczne zapewnia katolikom wolność religijną* wygłosił mgr Maciej Rogalski (UPJPII). Ostatni referat pt. *Katolik uczestniczący w wykonywaniu władzy państwowej a obowiązek zachowania przez nią bezstronności światopoglądowej (art. 25 ust. 2 Konstytucji RP)* wygłosiła mgr Bożena Domagała-Gajda (UPJPII). Po wystąpieniach nastąpiła krótka dyskusja.

Podsumowania sympozjum dokonał ks. dr Andrzej Sosnowski oraz mgr Dorota Stokłosa-Bieniara, którzy podziękowali prelegentom za przygotowanie i wygłoszenie referatów, a wszystkim uczestnikom za udział.

*Mgr Kacper Krauz
Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II*

Ogólnopolska konferencja naukowa pt. *Równouprawnienie kościołów i innych związków wyznaniowych, połączona ze Zjazdem Katedr, Zakładów i Wykładowców Prawa Wyznaniowego, 17–19 maja 2016 r.*

W dniach 17–19 maja 2016 r. w kompleksie Hotelu Gorzelanny w Jarnołtówku koło Pokrzywnej, odbyła się ogólnopolska konferencja